

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendivm Concertationis, Hvivs Secvli Sapientivm Ac Theologorum, super erroribus moderni temporis

Bundere, Jan van den

Venetijs, 1548

De Christi incarnat[i]one]. ti. 36

urn:nbn:de:hbz:466:1-36077

DE INCARNA. CHRISTI.

tes hominū uibras, sicut in ieiunium et abstinentiam. Namq; adueniunt sarcinato corpori, et obeso incommo-
abstinenti, aut ieiunanti. Abstinentia. n. mater est san-
De ieiunio quoq; canit ecclesia, q; animis, corporib; ca-
randis salubriter institutum est. De epulis uero clama-
Eccle. 37. siasticus. In multis escis erit infirmitas: et au-
pinquabit usq; ad cholera. Propter crapula multi perire
qui aut abstinens est, adiciet uita. Exploratissimum quoq;
est, qui nuqua aut raro lautioribus utuntur dapibus, ma-
tum abstinet, no breuioris esse uite, his qui opipare
dulgentes uiuunt. Na Paulus Anachorita ad. 13. supra
peruenit annu. Et magnus ille Antonius. 100. transiit
annum. Exempla sunt innumera omniu gentium cuiusq;
ordinis, uel sexus, coprobantia tenuem uictum, ieiunium
derata, alimoniæq; delicatioris abstinetiam, ad firmiter
bitudinē, sanitatemq; seruandam, & uita longius proten-
da, plurimu conferre. Satietae præterea opimorumq; uoluptatū
ciborum plus obesse mortalibus, quam ieiunia.

DE INCARNATIONE CHRISTI TITVLVS XXXVI. ARTICVLVS I.

RHET. Noua iam apud nos de Christi incarnatione
quæ latuerat, elucescit ueritas.

THEO. Veterē magis credo repululasse haresim. Fuere namque
(si Tertul. in li. de haresi. aut alijs credimus) multi primæ
ui heretici circa Christi natiuitatē errantes. Nam Saturni-
nus Menandri discipulus, Christū in substātia corporis
fuisse, et fantasmate tantū quasi passum dogmatizauit. Cui
subscripserunt Basilides, Gerdon et Marcion, quæ Marcion

nem quinq; libris impugnat Tertul. Carpocrates uerò asse-
 rere conatus est, Christum nō ex uirgine natū, sed ex semi-
 ne Ioseph hominē tantūmodò genitū, apud Iudæos quidem
 passum; solam aut animā in cœlo receptam. Quem imitati
 sunt Cherintus et Hebyon. Heluidius et uirginitati Mariæ
 detrahens affirmare uoluit eam ex Ioseph post Christi na-
 tuitatē cōcepisse Iacobū & Ioannē. Cōtra quē scribit Hie-
 ro. epi. 9. Valentinus Christū in substantia corporis nostri
 nō fuisse, sed spūale corpus è cœlo euexisse, & ueluti aqua
 per fistulam, sic per Mariam uirginē transmeasse cōtendit,
 nihil ex ea mutuante, uel acceptante. Apelles neque christū
 in fantasmate uenisse sicut Marcion, neque in substātia cor-
 poris nostri, sicut euangelium docet, sed qd' descēdens syde-
 reā sibi carnē assumpsit, et cōtexuit, quam in ascēsiōne red-
 didit. spūm q; solū cœlo intulit, dogmatizauit. Theodotus
 Christum tantūmodò hominē asseruit, Deum negans: natū
 quidē ex uirgine, sed hominē solū. Nestorius quoq; asse-
 bat beatam Mariam uirginē, non Dei, sed hoīs tantūmodò
 genitricē: ut aliam psonam carnis: aliam faceret deitatis. Di-
 cebatq; uerbum in natura humana duntaxat, sicut in tēplo,
 habitare, nō per unionē. Quē synodus Ephesina. 300. pa-
 trum damnauit, decernens in una Christi persona duas na-
 turas, diuinam pariter et humanam. Mariam quoq; appel-
 landā Theotocō, hoc est dei genitricē. Paulianistæ seu Cha-
 thaphrygi asserēbāt christū nō semp fuisse, sed à beata Ma-
 ria exordū sumpsisse, ut habet Isid. 8. ethim. ca. 5. Art. 2.

Asserūt qdā nostrum Christū qdem ex Maria R H E T.
 uirgine natum, sed quasi per fistulam trāsmesse,
 nihilq; de Mariæ substantia assumpsisse.

In hoc Valētino subscribunt, cōtra quē Irenæus episcō THE O.

DE INCARNATIO. CHRISTI

pus Lugdu. B. Polycarpi discipulus uolumē digessit. Art. 3.

RHET. Scripturæ consonum arbitratur, quod aucto-
dicente apostolo Ioanne. Verbum caro factum est.

Ioan. Non autem carnem assumpsit.

THEO. Hæc caro in incarnatione, uel de nouo creata est, uel
rit nemo, uel uerbū in carnē mutatū est, cui assentiri
uel p̄ assūptionē ē, cui orthodoxi cōsentiūt uniuersi. Art. 4.

RHET. Fundamenta tuæ assertionis expostulo.

THEO. Si nihil Christus de Maria uirgine assūpsit, neq; Chri-
stus Mariæ filius, neq; Maria mater christi dici ualeat. Lib.
natio sic probante Christi cum patre cōsubstantialitatis
lib. de decretis Nicænæ synodi. Filius est, qd' ex illius
patris) natura profectū est. Scripturaq; Mariā Christum

Matth. 2. trē, Christumq; Mariæ filium asserit. Dicit. n. Matth. Con-
esset desponsata mater Iesu Maria Ioseph. Et rursus Luca.

Luc. 2. ait. Dicit mater eius (.s. Iesu) ad illum. Fili qd' fecisti nobis

Ioan. 2. sic? Et Ioan. inquit. Erat mater Iesu ibi (.s. in nuptijs) Et dicit

Ioan. 19. bi. Stabāt iuxta crucē Iesu mater eius, et soror matris eius

Lucæ. 2. De filio quoq; dicitur. Impleti sunt dies ut pareret (.s. Ma-

Ibidem. ria) & peperit filiū suum primogenitū. Et rursus: Qui

cisti nobis sic? & c. Hoc Elencho Athana. Arrium propo-

uit. Si Christus est dei filius, de eius sit substātia necessē

& nō ex nō extantibus creatus. Et pari schemate

Si Christus est Mariæ filius, de eius substantia est. scdm

manam naturā loquor. Dicit. n. Theoph. super illo Psal.

Roma. 1. Qui factus est ei ex semine Dauid, scdm carnem. Liquis

hoc loco duplicē filij ortum designat. Cū. n. filius Dei dicitur

citur, supernam creationē ostendit. Cū uerò qui factus est

ei ex semine Dauid adijcit, inferiorē carnis originē expr-

Roma. 9. mit, Cōfirmatur hoc per illud apostoli. Ex quibus (.s. Ise-

Illis) est Christus scdm carnem, qui est super oia Deus be-
 nedictus in secula. Præterea si nihil Christus ex Maria uir-
 gine assumpsit, quō dicitur factus ex semine Abrahamæ uel
 Dauid? Dicit. n. Apost. Qui (s. filius Dei) factus est ei ex Roma. 1
 semine Dauid, scdm euang. nostrū. Et rursus. Nō dicit in se. 2. Tim. 2
 minibus, quasi in multis, sed quasi in uno, et semini tuo, qui Gala. 3
 est Christus. Et iterum. Nusquam. n. angelos apprehendit, Hebr. 2
 sed semen Abrahamæ apprehendit. s. per generationem. Quā
 obrem Matth. ait. Liber generationis Iesu Christi, filij Da
 uid, filij Abraham.

Articulus 5.

Ex semine Dauid dicitur Christus: quia Maria ex R H E T.
 Dauid semine pgenita est: nō quia humanam na-
 turam ex Maria sumpsit Christus.

Si Christus nō ex semine Dauid, nihil ad eū series gene THE. O.
 rationis per Matth. et Lucam deducta. Pactū itaq; nobiscū
 audi sntas: Ait. n. Theo. sup illo. Nusquā angelos apprehē
 dit, etc. Nequaquā ille angelorū naturam arripuit, sed qd' Hebr. 2
 angelicæ naturæ nō est elargitus, cōtulit homini, ut ab hoc
 carnē assumeret. Et glo. ordi. super illo. Factus est primus 1. cor. 15
 homo in aīam uiuentē: Nouissimus Adam in spiritum uiui
 ficantem. Christus dicitur Adam, quia de Adam materia.
 Athana. quoq; in suo symbolo sic cecinit de Christo. Deus
 est ex substantia patris ante secula genitus. Homo est ex sub
 stantia matris in seculo natus. Idem rursus de decretis Nica
 næ synodi circa medium, sic ait. Christus Dei filius nostrā
 mortem abolere cupiens assumpsit sibi corpus ex uirgine
 Maria, ut eo in sacrificium oblatio patri pro omnibus, libe
 raret omnes.

Articulus 6.

Dicit Paulus. Primus homo de terra terrenus, R H E T.
 secundus homo de cœlo cœlestis.

DE INCARNA. CHRISTI

THEO.

Audi Theoph. hoc tibi interpretantē. Neq; propterea hæc ait, q; homo, siue ipsa humanitatis assumptio, e celo esset, quæ admodum demens ille Apollinaris delirabat, sed q; una sit persona unius Christi. Et homo de celo dicitur, pp unitatem. Et Deus fuisse eadē ob causam crucis asseritur. Vbi & glo. ord. Primus homo de terra terrenus, id est aīalis, et passibilis ex natura: secundus homo de celo celestis, Quia diuina natura fuit humanæ unita. Anselm. rō sic eundē interpretatur locū. Primus homo de terra (factus) terrenus audiuit: Terra es, et in terram ibis. Secundus homo de celo celestis. Quia filius dei uenit ad carnem suscepta et homo exterius fieret, et deus interius permaneret. Nō itaque uoluit Pau. q; Christus e celo corpus sumpsit, sed q; ipse celestis ex Maria uirginis corpus mortale unierit, ut nos celestes faceret affectu. Aris.

RHET.

Si Christus corpus ex uirgine sumpsit, nō fuit ab æterno, quod asserere nefas est.

THEO.

Christus ab æterno fuit scdm diuinā naturam. Dicitur

Hebr. 13

Pau. Iesus Christus heri, & hodie, & in secula. Scdm ueritatem humanam naturam factus est homo in tpe, scdm illud Apo

Galat. 4

stoli. At ubi uenit plenitudo tēpis, misit Deus filium suū factum ex muliere, factum sub lege, ut eos qui sub lege erant redimeret. Qd' declarat Chrys. ho. 4. in Matt. sic inquit.

Matth. 1

Quia Christus ex uirginis carne processerit, demonstrat ille qui dixit: Quod. n. in ea natum est, de spiritu sancto et

Galat. 4

Et beatus Pau. Factum, inquit, ex muliere, factū sub lege, os quodammodo obstruens impiorū, qui autumant quasi per quandam fistulam, ita alterius naturæ Christum trāsisse per Mariam. Si. n. ita res s; haberet, quid ei opus fuisset utero uirginis? Si ita est, nihil ei nobisq; cōmune est. Alia igitur

caro est, nō ex nostræ cōmunionē naturæ. Quēadmodum ergo de radice Iesse processit? Quēadmodum uirga, quemadmodum nos, quēadmodum filius hoīs, quēadmodum mater est Maria, quēadmodū ex David factus est semine, quēadmodum formam serui dñs accepit, quēadmodum uerbum caro factum est? Quēadmodum ad Roma. Apo. ait: Ex qui **Roma. 9** bus Christus scđm carnem, qui est super oīa Deus? Quoniam igitur ex nobis .i. ex nostra sit oīno natura, et ex utero uirginali, et per ista quæ diximus et per alia plura monstratur. Noli igitur tu qcquā ulterius inquirere: Sed suscipe qd' relatum est: et noli indagare qd' tacitum. hæc Chryso.

DE RESVRRECTIONE MORTUORVM TITV. XXXVII.
ARTICVLVS I.

Dicitur eccle. 30. Unus est interitus hoīs, & iumentorum: & æqua utriusq; conditio. Sicut moriū homo, sic et illa moriuntur. Similiter spirant oīa: & nihil habet homo amplius iumento. **RHET.**

Quorsum hæc? Nunquid de futura corporum ambigis resurrectione? **THEO.**

Legis sapiæ. 2. cap. Exiguū & cū tædio est tempus uitæ nostræ, & nō est refrigerium in fine hominis: & nō est qui agnitus sit reuersus ab inferis. **RHET.**

Hereticorum more sacræ scripturæ uerba mutilas. Quæ præit, quòd ue sequitur subitices. Sic sese habet series textus. Dixerunt impij cogitantes apud se nō rectē: Exiguū et cū tædio est tempus uitæ nostræ: et non est refrigerium in fine hoīs: Et nō est, qui agnitus sit reuersus ab inferis, ac tādē cōcludit. Hæc cogitauerunt, et errauerunt, excæcauit. n. il. **THEO.**